

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060307

DOM
2021-12-13
Stockholm

Mål nr
F 12559-20

Sid 1 (5)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-10-20 i mål nr F 3268-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Barbro Rim
Slakka 5
962 99 Jokkmokk

Motparter

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

2. Henning Engfors
Höjdvägen 13 D
923 31 Storuman

Ombud: Britt-Marie Engfors
Samma adress

3. Sture Engfors dödsbo, 450815-8955
Klockarvägen 30 C
962 32 Jokkmokk

SAKEN

Avstyckning från fastigheten Harrijaur 1:1 i Jokkmokks kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer lantmäterimyndighetens beslut den 9 oktober 2019 i ärende nr BD18969 om avstyckning från fastigheten Harrijaur 1:1 i Jokkmokks kommun.

Dok.Id 1747923

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Barbro Rim har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa lantmäterimyndighetens beslut om avstyckning från fastigheten Harrijaur 1:1 i Jokkmokks kommun.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har medgett Barbro Rims ändringsyrkande.

Henning Engfors har yttrat sig men inte angett någon inställning till ändringsyrkandet.

Sture Engfors dödsbo har fått möjlighet att yttra sig men har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Barbro Rim har anfört i huvudsak följande:

Enligt rennäringslagen (1971:437) får den som är av samisk härkomst använda mark och vatten inom ett renskötselområde till underhåll för sig själv och sina renar. Av lagen framgår vidare att rennäring ska bedrivas med bevarande av naturbetesmarkernas långsiktiga produktionsförmåga så att dessa ger en uthålligt god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Skogsrenskötsel är den huvudsakliga verksamhet som ska bedrivas på den avstyckade fastigheten.

Gårdsstället Harrijaur (blivande Harrijaur 1:5) är beläget på en gammal ”lappvall” som har använts av hennes släkt sedan 1700-talet. Fastighetens odlade mark som idag är beväxt med gräs ska användas för stödutfodring av renar under vintern. På fastigheten finns även gott om sly vilket kan användas som vinterfoder. Dagens skogsrenskötsel kräver tillgång till hagar i anslutning till bostället för att tämja nya ledarrenar samt för att kunna hålla uppsikt över svagare renar. Betesförhållandena har försämrats under de senaste 20 åren vilket kräver tillgång till fler tillfälliga hagar. Renarna behöver dessutom närhet till vatten. Det båthus som finns vid stranden kan ses som en

kombinerad förvaringsbod för foder samt båthus. Fastigheten är också en viktig förutsättning för att möjliggöra generationsväxling inom samebyn.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har anfört i huvudsak följande:

Länsstyrelsen är positiv till den planerade avstyckningen utifrån de skäl som Barbro Rim har redovisat i Mark- och miljööverdomstolen. Att bostället har en lång historia på platsen innebär sannolikt att platsen hyser intressanta natur- och kulturvärden. Dessa typer av gårdsställen är relativt ovanliga och utgör landskapshistoriska markörer som visar hur landskapet har använts. De samiska lämningarna sedan 1700-talet som inte är fornlämningar är ofta mycket subtila i landskapet. Dessa boplatser och följande nybyggen kan därför spegla hur landskapet har nyttjats samt hur renskötseln och därmed det samiska nyttjandet av landskapet förändrades under den här tiden, bland annat på grund av koloniseringen av lappmarkerna. I dagsläget har platsen sannolikt en rak koppling till sin historiska tillkomst. Årjemarksbruk med flera försörjningsmöjligheter (där mark även odlades upp) var vanligt vid den tiden i dessa områden och det var inte ovanligt att man även hade andra djur än renar.

Att renar är fritt strövande djur motsäger inte att de av olika anledningar behöver hållas i hägn som behövs för renskötseln. Renskötsel kan bedrivas på olika sätt och längre perioder med renar i hägn är inte ovanligt förekommande och förenligt med renskötseln. Dessa hägn behöver inte heller öppen mark, utan förläggs ofta på skogsbeklädd mark. Länsstyrelsen ser ingen anledning att misstro Barbro Rims uppgifter om hur den aktuella marken är tänkt att användas och hur användningen ska främja de kultur-, natur- och landskapsmiljömässiga värdena på platsen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÅL

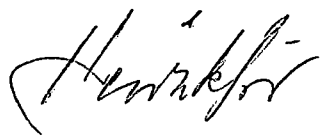
Frågan i målet är om avstyckningen från fastigheten Harrijaur 1:1 är förenlig med bestämmelserna i 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL, när styckningslotten förutom bostadshus samt ekonomi- och komplementbyggnader även innefattar jordbruks- och skogsmark inom strandskyddsområde.

Enligt 3 kap. 1 § FBL ska varje fastighet som nybildas eller ombildas bli varaktigt lämpad för sitt ändamål med hänsyn till belägenhet, omfattning och övriga förutsättningar. Som huvudregel ska inte mer mark läggas till en bostadsfastighet än den mark som får användas som tomtmark. Efter vissa lagändringar 1990 finns det dock på landsbygden möjlighet att bilda större bostadsfastigheter med mark för viss näringsverksamhet och hobbyverksamhet, s.k. kombinerade bostadsfastigheter, om fastighetsbildningen inte hindras av något motstående intresse. Lämplighetsprövningen ska knyta an till fastighetens användningssätt och göras utifrån det av sökanden angivna ändamålet.

När det gäller möjligheten att bilda kombinerade bostadsfastigheter inom strandskyddat område var avsikten att behålla tidigare praxis om överensstämmelse mellan den fastighet som nybildas och det område som får tas i anspråk som tomt. I vissa undantagsfall ansågs det dock kunna accepteras att en större bostadsfastighet bildas inom ett strandskyddsområde, t.ex. i det fallet att fastighetsbildningen främjar vården av intressanta natur- och kulturmiljöer. Stor försiktighet måste dock iakttas vid tillämpningen så att inte de allemansrättsliga intressena träds för när. (Se prop. 1989/90:151 s. 22 f.)

Den aktuella avstyckningslotten omfattar 7,2 hektar, vilket är betydligt mer mark än vad som i normalfallet kan tillföras en bostadsfastighet. Enligt Barbro Rim är emellertid syftet med åtgärden att, vid sidan av bostadsändamålet, bedriva skogsrenskötsel och detta ändamål kräver tillgång till bostadsnära hagar, som kan förläggas i skogsmark, samt möjlighet till uttag och produktion av foder. Det saknas anledning att ifrågasätta de uppgifter som Barbro Rim har lämnat om hur fastigheten ska användas. Den tänkta användningen av fastigheten kan, som länsstyrelsen har anfört, antas främja vården av platsens natur- och kulturmässiga värden. Det finns inte skäl att anta att avstyckningen kommer att medföra några förändringar beträffande den mark som är ianspråktagen som tomt. Bostadsbebyggelsen på styckningslotten är befintlig och belägen cirka 200 meter från stranden. Mark- och miljööverdomstolen gör därför bedömningen att den fastighet som lantmäterimyndigheten har avstyckat är lämplig enligt 3 kap. 1 § FBL och att fastighetsbildningen inte strider mot strandskyddets syften enligt 3 kap. 2 § andra stycket FBL.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löf, Mikael Hagelroth och Ingrid Åhman, referent, samt tekniska rådet Karina Liljeroos.

Föredragande har varit Harry Hodzic.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-10-20
meddelad i
Umeå

Mål nr F 3268-19

PARTER

Klagande

Länstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

Motparter

1. Henning Engfors
Höjdvägen 13 D
923 31 Storuman

2. Sture Engfors
Klockarvägen 30 C
962 32 Jokkmokk

3. Barbro Rim
Slakka 5
962 99 Jokkmokk

4. Bo Rim
Slakka 5
962 99 Jokkmokk

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Lantmäteriet den 9 oktober 2019 i ärende nr BD18969, se bilaga 1

SAKEN

Avstyckning från fastigheten Jokkmokk Harrijaur 1:1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Lantmäteriets beslut den 9 oktober 2019 i ärende nr BD18969 om avstyckning från fastigheten Harrijaur 1:1 i Jokkmokks kommun och ställer in förättningen i den delen.

Det ankommer på Lantmäteriet att göra erforderliga ändringar i förrättningsakten i anledning av denna dom.

Dok.Id 364706

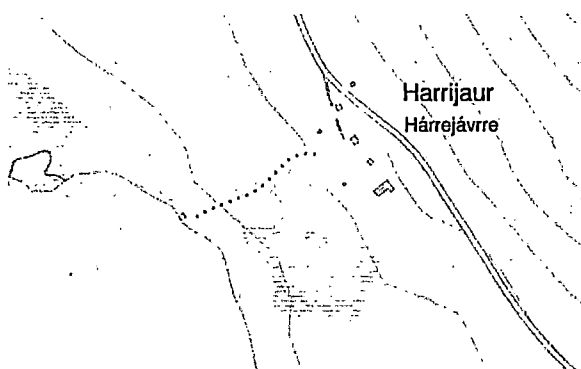
Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se , Info om vår personuppgiftsbehandling: www.domstol.se/umea-tingsratt/ eller kontakta oss		måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Lantmäteriet (LM) beslutade den 9 oktober 2019 att dels avstycka ett område från fastigheten Harrijaur 1:1, dels genom fastighetsreglering överföra ett markområde från fastigheten Slakka 1:7 till fastigheterna Harrijaur 1:1. Fastigheterna är belägna i Jokkmokks kommun. Harrijaur 1:1 ägs av Henning Engfors och Sture Engfors, och Slakka 1:7 ägs av Barbro Rim och Bo Rim. Till grund för avstyckningen låg ett köpekontrakt genom vilket Barbro Rim förvärvat ett markområde inom Harrijaur 1:1.

Harrijaur 1:1 är en skogsbruksfastighet om cirka 590 hektar. Fastigheten är belägen vid sjön Hárrejávrré. Genom LM:s beslut har ett markområde om 7,2 hektar avstyckats från den fastigheten till blivande Jokkmokk Harrijaur 1:5. Av handlingarna framgår att syftet med avstyckningen är att bilda en bostadsfastighet med möjlighet till mindre djurhållning och veduttag för husbehov.

Inom styckningslotten finns en befintlig tomtplats med bostads- och komplementbyggnader utanför strandskyddsområdet samt ett båthus vid strandkanten, ca 200 meter söder om tomtplatsen.

Delar av Harrijaur 1:1. Karta från Mark och Miljö-GIS.

Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) har överklagat LM:s beslut om avstyckning från Harrijaur 1:1.

YRKANDE M.M.

Länsstyrelsen har yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver LM:s beslut om avstyckning från Harrijaur 1:1 och återförvisar målet till LM för fortsatt handläggning.

Sture Engfors, Barbro Rim och Bo Rim har motsatt sig att länsstyrelsens överklagande bifalls. Henning Engfors har inte avgett något eget yttrande i målet.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Parterna har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att LM:s strider mot 3 kap. 1 § och 2 § andra stycket fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL. Enligt 3 kap. 1 § första stycket FBL ska varje fastighet som nybildas eller ombildas med hänsyn till belägenhet, omfång och övriga förutsättningar vara varaktigt lämpad för sitt ändamål. Det ska särskilt beaktas att fastigheten får en lämplig utformning. Enligt 3 kap. 2 § andra stycket FBL ska fastighetsbildning ske så att syftet med strandskyddsbestämmelserna inte motverkas.

Genom 1990 års lagändringar infördes en möjlighet att bilda större bostadsfastigheter med mark för viss näringsverksamhet och hobbyverksamhet, s.k. kombinerade bostadsfastigheter. Av Högsta domstolens avgörande NJA 2017 s. 708 framgår att sådana fastigheter kan avse boende i kombination med skog för uttag av husbehovsved. Frågan i detta ärende är om en sådan fastighet kan tillåtas inom det strandskyddade området som avses.

Vid lämplighetsbedömning ska hänsyn tas till eventuella motstående allmänna intressen. Gällande fastighetsbildning inom strandskyddat område framgår av förarbetena till 1990 års lagändringar att avsikten var att behålla tidigare praxis om överensstämmelse mellan den fastighet som nybildas och det område som får tas i anspråk som tomt. I vissa undantagsfall skulle det kunna accepteras att en större

bostadsfastighet bildas inom ett strandskyddsområde, t.ex. om fastighetsbildningen främjar värden av intressanta natur- och kulturmiljöer. Stor försiktighet måste dock iakttas vid tillämpningen för att de allemansrättsliga intressena inte motverkas.

Av förarbetena till miljöbalken framgår att strandskyddets syften är långsiktiga, och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden (prop. 1997/98:45 del 2 s. 84). Det är viktigt att strandskyddets syften inte motverkas genom ett stegvis ianspråktagande av strandområden. Redan den risk för en förändring av markens karaktär som följer när marken får ingå i en bostadsfastighet kan anses innebära att syftet med strandskyddsbestämmelserna motverkas (Mark- och miljööverdomstolens avgörande i mål nr F 6748-18).

En stor andel av blivande Harrijaur 1:5 ligger inom strandskyddat område. Enligt motivering ovan har lagstiftarens avsikt varit att stor restriktivitet ska gälla och att det endast är i undantagsfall som en s.k. kombinerad bostadsfastighet bör kunna bildas inom ett strandskyddsområde.

I detta fall har det inte framkommit några särskilda omständigheter som talar för att det här skulle vara frågan om ett sådant undantagsfall. Tvärtom är de motiv som har framförts för den sökta fastighetsbildningsåtgärden/avstyckningen allmängiltiga och skulle i princip kunna åberopas vid varje fastighetsbildning gällande en kombinerad bostadsfastighet inom strandskyddat område. Resultatet av fastighetsbildningen skulle bli en kombinerad bostadsfastighet som omfattar strandskyddad skogsmark utmed och kring en strandlinje. Även om markanvändningen fortfarande avser skogsbruk kan karaktären på skogsbruket förändras, då skogsmarken ingår i en kombinerad bostadsfastighet istället för en större jordbruksfastighet. Det kan enligt Mark- och miljööverdomstolen i mål nr F 6748-18 inte uteslutas att en sådan fastighetsbildning i ett längre tidsperspektiv kan leda till en ökad privatisering. Enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning är detta inte förenligt med den restriktivitet som ska gälla enligt förarbetsuttalanden och tidigare praxis. Med hänsyn till strandskyddets långsiktiga perspektiv finns det fortfarande starka skäl att upprätthålla en sådan restriktivitet.

Ett båthus är inte av sin karaktär privatiserande och kan därmed inte anses utgöra ianspråktagen mark i strandskyddets mening. I detta fall kan båthusets koppling till det privata området (tomtplatsen) inte heller anses utvidga tomtplatsens hemfridszon, då befintlig tomtplats är belägen över 200 meter från båhuset med skogsmark emellan. Tillgången till båhuset kan istället lösas med servitut.

Länsstyrelsen finner mot denna bakgrund att fastigheten inte blir varaktigt lämpad för sitt ändamål och att fastighetsbildningen motverkar syftet med strandskyddsbestämmelserna. Den sökta fastighetsbildningen strider därmed mot 3 kap. 1 § och 2 § andra stycket FBL. Förrättningen bör därför ställas in i den del som avser avstyckning och återförvisas till LM för ny handläggning där en avstyckning för bostadsändamål utanför strandskyddsområdet prövas.

Sture Engfors

Harrijaur 1:1 är en skogsfastighet om ca 500 hektar och blivande Harrijaur 1:5 är ca 7 hektar. Den nya ägaren kommer att bruka bostadsfastigheten med mindre djurhållning och med veduttag. Dessutom tillhör marken samebyns renskötseområde. Köparen är själv renskötare inom samebyn. Köparna är släktingar till dem, på deras mors sida. Eftersom båda köparna är renskötare och de köper de nybildade fastigheterna för att nyttja dem inom sin verksamhet kommer markområdet mot stranden inte att förändras inom överskådlig tid.

Den nybildade fastigheten Jokkmokk Harrijaur 1:5 är lämplig för den verksamhet som den nya ägaren kommer att bedriva och strandskyddet kommer inte att påverkas. Markanvändningen kommer i framtiden att vara låg aktivitet vad gäller skogsbruk inom strandskyddsområdet. Det området består av fuktig mark och myrmark som inte går att använda till någon bebyggelse eller ytterligare fastighetsbildning. Området kommer alltså inte att förändras.

Han anser att blivande Harrijaur 1:5 blir varaktigt lämplig för sitt ändamål och att den fastighetsbildningen ska godkännas.

Barbro Rim

Hon anser att blivande Harrijaur 1:5 blir varaktigt lämpad för sitt ändamål och att den fastighetsbildningen ska godkännas.

Hon är ordförande i Slakka skogssameby och aktiv renskötare sedan över 30 år. Skogssamebyn har sitt renskötselområde på bl.a. Harrijaur 1:1. Förvärvet av blivande Harrijaur 1:5 är en del i Slakka skogsamebys utvecklingsplan. Målet är att underlätta för en aktiv kommande generationsväxling, där själva bostadshuset kommer att utgöra ett boende för nästa generation renskötare inom skogssamebyn.

Blivande Harrijaur 1:5 kommer att brukas för mindre djurhållning och veduttag. Vad gäller strandskyddet kommer det inte att påverkas av renskötseln. Själva grunden för skogsrensskötseln är att renarna rör sig över olika typer av marker för att hitta lämpligt bete. Exempel på dylikt bete är sly, vilket utgör en väsentlig del av härvarande strandskyddsområde.

Den myrmark och annan fuktig typ av mark som finns inom strandskyddsområdet på blivande Harrijaur 1:5 kommer på intet sätt att påverkas negativt av att vara en del av renbetesmark. Snarare kommer den strandskyddade delen av fastigheten att istället utvecklas positivt.

Av 7 kap. 16 § första stycket miljöbalken framgår att förbuden i 15 § inte gäller byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som inte avser att tillgodose bostadsändamål, om de behövs för jordbruket, fisket, skogsbruket eller renskötseln och de för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet.

Blivande Harrijaur 1:5 ska brukas för mindre djurhållning och veduttag samt för renskötsel. Strandskyddet undantas enligt 7 kap. 16 § miljöbalken för bl.a. fisket och renskötseln.

Bo Rim

Det finns felaktigheter i länsstyrelsens överklagande, arealen för fastigheten Harrijaur 1:1 är ca tio gånger större än det länsstyrelsen uppger i överklagandet. Dessutom framgår det inte i överklagandet på vilket sätt fastigheten Slakka 1:7 berörs av överklagandet, annat än av rubriken. Vidare nämns inte blivande Harrijaur 1:5 i rubriken, men hela överklagandet handlar om den fastigheten.

Det kan tilläggas att marken närmast stranden är mer eller mindre att betrakta som sumpmark med flera kallkällrog som rinner ner mot sjö, vilket gör marken blöt och inte inbjuder till någon promenad i området. Man kan lätt räkna de personer, förutom fastighetsägarna, som gått vid stranden de senaste tio åren på ena handens fingrar, om någon alls har gått där.

DOMSKÄL

LM har avstyckat ett 7,2 hektar stort område från Harrijaur 1:1 för bildande av en ny bostadsfastighet, blivande Harrijaur 1:5. Länsstyrelsen har överklagat beslutet och yrkat att det upphävs. Länsstyrelsen har inte framfört några synpunkter på styckningslottens storlek, utan har till stöd för sitt överklagande anfört att fastighetsbildningen motverkar syftet med strandskyddsbestämmelserna.

LM har bedömt att syftet med strandskyddsbestämmelserna inte motverkas vid ansökta fastighetsbildningen. LM har dock inte lämnat någon närmare motivering till den bedömningen.

Enligt 3 kap. 1 § första stycket FBL ska varje fastighet som nybildas eller ombildas med hänsyn till belägenhet, omfång och övriga förutsättningar vara varaktigt lämpad för sitt ändamål. Det ska särskilt beaktas att fastigheten får en lämplig utformning. Enligt 3 kap. 2 § andra stycket FBL ska fastighetsbildning ske så att syftet med strandskyddsbestämmelserna inte motverkas.

Det är möjligt att bilda större bostadsfastigheter med mark för viss näringsverksamhet, mindre djurhållning och uttag av husbehovsved. Det är dock endast i vissa

undantagsfall som det kan accepteras att en större bostadsfastighet bildas inom ett strandskyddsområde, t.ex. i det fallet att fastighetsbildningen främjar vården av intressanta natur- och kulturmiljöer (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens domar den 23 september 2016 i mål nr F 10213-15 och den 2 september 2019 i mål nr F 6748-18).

Av förarbetena till miljöbalken framgår att strandskyddets syften är långsiktiga, och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden (prop. 1997/98:45 del 2 s. 84). Det är viktigt att strandskyddets syften inte motverkas genom ett stegvis ianspråktagande av strandområden. Redan den risk för en förändring av markens karaktär som följer när marken får ingå i en bostadsfastighet kan anses innebära att syftet med strandskyddsbestämmelserna motverkas (se bl.a. Högsta domstolens refererade avgörande NJA 1971 s. 421).

Avståndet mellan befintlig bebyggelse inom styckningslotten och sjön är ca 200 meter, och en relativt stor del av styckningslotten ligger inom strandskyddat område. När det gäller sjöboden bedömer domstolen, i likhet med länsstyrelsen, att den inte ger upphov till någon hemfridszon utöver den plats som den tar i anspråk.

Behovet av veduttag för husbehov kan enligt mark- och miljödomstolens bedömning inte i sig utgöra ett skäl att tillåta att en fastighet bildas inom ett strandskyddat område. När det gäller frågan om djurhållning, så har det inte lämnats någon närmare beskrivning av den djurhållning som är tänkt att bedrivas på styckningslotten. Med tanke på att renar är fritt strövande djur, så kan djurhållningen inom styckningslotten rimligen inte avse renskötsel. På LM:s dagboksblad finns en anteckning om att det kan bli aktuellt att hålla får på styckningslotten, men den uppgiften är enligt domstolen alltför vag för att kunna ligga till grund för ett beslut att bilda en s.k. kombinerad bostadsfastighet inom strandskyddat område.

Stor försiktighet ska iakttas när det gäller fastighetsbildning inom strandskyddat område, och enligt mark- och miljödomstolen har det inte framkommit några särskilda omständigheter som talar för att det i det aktuella fallet är frågan om ett

sådant undantagsfall när en kombinerad bostadsfastighet kan tillåtas att bildas inom ett strandskyddsområde. Vad Sture Engfors, Barbro Rim och Bo Rim har anfört i domstolen ändrar inte den bedömningen.

Mark-och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att styckningslotten inte blir en varaktigt lämpad fastighet för sitt ändamål och att fastighetsbildningen motverkar syftet med strandskyddsbestämmelserna. Den sökta avstyckningen strider därmed mot 3 kap. 1 § och 3 kap. 2 § andra stycket FBL. LM:s beslut om avstyckning av Harrijaur 1:1 ska därför upphävas.

Länsstyrelsen har yrkat att målet återförvisas till LM för ny handläggning, där en avstyckning för bostadsändamål utanför strandskyddsområdet prövas. Både Sture Engfors, Barbro Rim och Bo Rim har emellertid motsatt sig detta. Mot den bakgrunden finner mark- och miljödomstolen inte anledning att återförvisa målet till LM för fortsatt handläggning. Förrättningen såvitt gäller avstyckning bör i stället ställas in.

LM:s beslut om bildande av servitut 2510-2019/14.1 (fiske) till förmån för styckningslotten och beslutet att Harrijaur 1:1 ska avstå andelar i gemensamhetsanläggningen Juggijaur ga:1 till styckningslotten är direkt avhängiga av beslutet om avstyckning. Något särskilt beslut om upphävande av de besluten behöver därför inte meddelas. Däremot ankommer det på LM att göra erforderliga ändringar i förrättningsakten med anledning av denna dom.

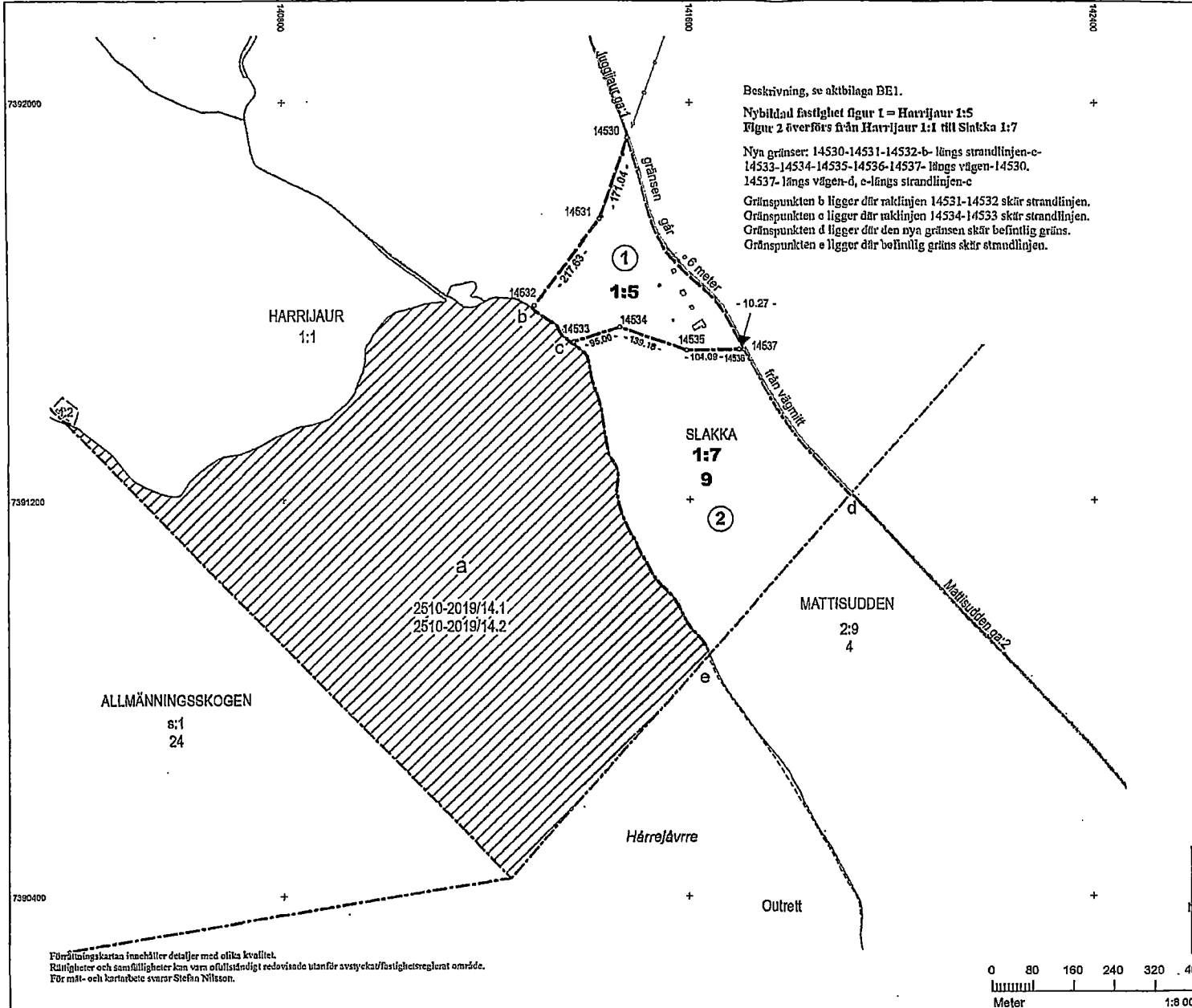
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 10 november 2020.

Kristina Johnsson

Britt-Inger Rönnbäck

I domstolens avgörande har rådmannen Kristina Johnsson och tekniska rådet Britt-Inger Rönnbäck deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Isabelle Ekbäck.

Beskrivning, se aktbilaga BE1.
 Nybildad fastighet figur 1 = HARRIAUR 1:5
 Figur 2 överförs från HARRIAUR 1:1 till SLAKKA 1:7
 Nya gränser: 14530-14531-14532-b- längs strandlinjen-c-
 14533-14534-14535-14536-14537- längs vägen-14530.
 14537- längs vägen-d, e- längs strandlinjen-e
 Gränspunkten b ligger där raklinjen 14531-14532 skär strandlinjen.
 Gränspunkten c ligger där raklinjen 14534-14533 skär strandlinjen.
 Gränspunkten d ligger där den nya gränsen skär befintlig gräns.
 Gränspunkten e ligger där befintlig gräns skär strandlinjen.

Tecknförklaring

- Gemensamtetsanläggning
- o Gränspunkt
- /// Fiskeservitut
- ① Figur
- BERGA Trakt
- Byggnad
- Kraftledning, fördelning
- Stig
- Sämré bilväg
- Bilväg
- Strand/Bäck/Dike
- - - - - Traktgräns, blivande
- - - - - Traktgräns, gällande
- - - - - Fastighetsgräns, gällande
- - - - - Tätning outrett, gällande
- - - - - Fastighetsgräns, blivande
- 1:2 3 Fastighetsbeteckning, gällande
- 1:2 3 Fastighetsbeteckning, blivande

Teknisk beskrivning

Koordinat	Plt	Norr	Ost	Markering
14530	7391	928,76	141 479,09	Rör i mark, ny
14531	7391	767,02	141 423,44	Rör i mark, ny
14532	7391	593,04	141 294,04	Rör i mark, ny
14533	7391	519,46	141 272,67	Rör i mark, ny
14534	7391	549,59	141 462,76	Rör i mark, ny
14535	7391	502,13	141 393,60	Rör i mark, ny
14536	7391	504,00	141 697,67	Rör i mark, ny
14537	7391	504,19	141 707,94	Omärkat punkt, ny

Koordinatmarkering: Inno 0,05m ytter 0,05m
 Koordinatsystem: SWEREF 99 20 15
 Framställt genom: Nyröreläggning och kopiering från registerkartan
 Mätmetod: Satellitmätning NRTK-tjänst

Förrättningskarta Aktbilaga KA1
 Ärendenummer: BD18969
 Orig.format: A3L
 Upprättad år: 2019
 Avstyckning av HARRIAUR 1:1 samt
 fastighetsreglering berörande HARRIAUR 1:1 och
 Slakka 1:7
 Kommun: Jokkmokk
 Län: Norrbotten
 Jessica Wallerström
 Förrättningslantmätare

Förrättningskartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
 Rättigheter och samfälligheter kan vara ofullständigt redovisade utanför avstycknings/fastighetsreglerat område.
 För mät- och kartarbete svarar Steffen Nilsson.

Bilaga 1

Beskrivning

2019-10-09

Ärendenummer

BD18969

Förrättningslantmätare

Jessica Wallerström

Ärende Avstyckning av Harrijaur 1:1 samt fastighetsreglering berörande Harrijaur 1:1 och Slakka 1:7

Kommun: Jokkmokk

Län: Norrbotten

Åtgärdsordning i
förrättningen

- Avstyckning
- Fastighetsreglering

Beteckning för nybildad fastighet är preliminär och gäller först sedan förrättningen registrerats i fastighetsregistret.

HARRIJAU 1:1

Henning Engfors, andel 1/2, lagfaren ägare
Sture Engfors, andel 1/2, lagfaren ägare

Avstyckning Avstår till Harrijaur 1:5 fig 1 7 2000 m²

Arealen är grafiskt beräknad och därmed osäker.

Andel i gemensamhetsanläggning

Avstår andelstal i Juggijaur ga:1 till Harrijaur 1:5 470

Verkan på servitut: D201700690782:1.1

Ändamål: Kraftledning, nätstation

Till förmån för: Gällivare Videt 7

Belastar: Harrijaur 1:1 och efter förrättningen även Harrijaur 1:5

Nytt servitut: 2510-2019/14.1

Ändamål: Fiske

Rätt att fiska i sjön Härrejävrre för husbehov inom utvisat område a i förrättningskartan.

Fisket får inte bedrivas på ett sådant sätt som kan anses vara skadligt för fiskenäringen.

Till förmån för: Harrijaur 1:5

Belastar: Harrijaur 1:1

Fastighetsreglering Avstår till Slakka 1:7 fig 2 19 2000 m²
Arealen är grafiskt beräknad och därmed osäker.
Areal enligt fastighetsregistret efter
förrättningen 564 6234 m²

Andel i gemensamhetsanläggning

Avstår andelstal i Juggijaur ga:1 till Slakka 1:7 46
Andelstal i Juggijaur ga:1 efter förrättningen 1334

Nytt servitut: 2510-2019/14.2

Ändamål: Fiske

Rätt att fiska i sjön Härrejävrre för husbehov
inom utvisat område a i förrättningskartan.Fisket får inte bedrivas på ett sådant sätt som
kan anses vara skadligt för fiskenäringen.

Till förmån för: Slakka 1:7

Belastar: Harrijaur 1:1

Anm: Skattetal

Avstår del av skattetalet till Slakka 1:7 7/800 MTL

Skattetal efter förrättningen 411/1600
MTL

MTL: mantal

SLAKKA 1:7

Barbro Rim, andel 1/2, lagfaren ägare

Bo Rim, andel 1/2, lagfaren ägare

Fastighetsreglering Erhåller från Harrijaur 1:1 fig 2 19 2000 m²
*Arealen är delvis grafiskt beräknad och därmed
osäker.*
Areal enligt fastighetsregistret efter
förrättningen 339 5373 m²

Andel i gemensamhetsanläggning

Erhåller andelstal i Juggijaur ga:1 från 46
Harrijaur 1:1

Andelstal i Juggijaur ga:1 efter förrättningen 46

Fastigheten inträder i

gemensamhetsanläggningen

Förvaltare: SCA Vägsamfällighetsförening

Nytt servitut: 2510-2019/14.2

Ändamål: Fiske

Rätt att fiska i sjön Härrejävrre för husbehov inom utvisat område a i förrättningskartan. Fisket får inte bedrivas på ett sådant sätt som kan anses vara skadligt för fiskenäringen.

Till förmån för: Slakka 1:7

Belastar: Harrijaur 1:1

Anm: Skattetal

Erhåller skattetal från Harrijaur 1:1

7/800 MTL

MTL: mantal

HARRIJAUR 1:5, ny fastighet

Barbro Rim, ägare enligt köp

Avstyckning

Erhåller från Harrijaur 1:1

fig 1

7 2000 m²

Arealen är delvis grafiskt beräknad och därmed osäker.

Areal enligt fastighetsregistret efter förrättningen

7 2000 m²

Andel i gemensamhetsanläggning

Erhåller andelstal i Juggijaur ga:1 från Harrijaur 1:1

470

Andelstal i Juggijaur ga:1 efter förrättningen
Fastigheten inträder i gemensamhetsanläggningen
Förvaltare: SCA Vägsamfällighetsförening

470

Verkan på servitut: D201700690782:1.1

Ändamål: Kraftledning, nätstation

Till förmån för: Gällivare Videt 7

Belastar: Harrijaur 1:1 och efter förrättningen även Harrijaur 1:5

Nytt servitut: 2510-2019/14.1

Ändamål: Fiske

Rätt att fiska i sjön Härrejävrre för husbehov inom utvisat område a i förrättningskartan. Fisket får inte bedrivas på ett sådant sätt som kan anses vara skadligt för fiskenäringen.

Till förmån för: Harrijaur 1:5

Belastar: Harrijaur 1:1

Anmärkning:
Samisk namnform: Harrejavrre

Denna handling har undertecknats elektroniskt av

Jessica Wallerström

Protokoll

2019-10-09

Ärendenummer

BD18969

Förrättningslantmätare

Jessica Wallerström

Ärende Avstyckning av Harrijaur 1:1 samt fastighetsreglering berörande Harrijaur 1:1 och Slakka 1:7

Kommun: Jokkmokk

Län: Norrbotten

Handläggning Utan sammanträde.

Sökande och sakägare

Fastigheter, andel, ägande	Ägare	Anmärkning
Harrijaur 1:1, andel 1/2, lagfaren ägare	Henning Engfors	Sökande
Harrijaur 1:1, andel 1/2, lagfaren ägare	Sture Engfors	Sökande
Blivande Harrijaur 1:5, ägare enligt köp Slakka 1:7, andel 1/2, lagfaren ägare	Barbro Rim	
Slakka 1:7, andel 1/2, lagfaren ägare	Bo Rim	

Yrkande Se ansökan, aktbilaga A1 och köpehandlingar, aktbilaga FÅ2-3.

Yrkandet har dels preciserats avseende avstyckningen och dels har kompletterande yrkande om fastighetsreglering berörande Harrijaur 1:1 och Slakka 1:7 inkommit, se aktbilaga YR1-2.

Förtydligande avseende fördelning av förrättningskostnader har gjorts muntligen, se dagboksanteckning, aktbilaga DA1, daterad 2019-08-27.

Förtydligande av yrkande avseende fiskerätt har muntligen gjorts där man istället avser bilda fiskeservitut för att säkra rätten, se dagboksanteckning, aktbilaga DA1, daterad 2019-08-30.

Redogörelse

Avstyckning

Genom avstyckning från skogsbruksfastigheten Harrijaur 1:1 bildas blivande Harrijaur 1:5, varaktigt lämpad för bostadsändamål med kompletterande ändamål husvedsbehov. Bostadsfastigheten kommer även att nyttjas för mindre djurhållning. Blivande Harrijaur 1:5 bedöms få en sådan utformning och storlek att den kan nyttjas för dess ändamål. Till grund för Lantmäteriets bedömning ligger den

aktuella skogsbruksplanen, se aktbilaga 1. Någon skadlig delning bedöms inte uppstå i samband med avstyckningen.

Avstyckningen grundas på köpeavtal, se aktbilaga FÅ2.

Fastighetsbildningen berör strandskyddsområde. Syftet med strandskyddsbestämmelserna motverkas inte. Samråd har skett med Jokkmokks kommun, vilka inte har någonting att erinra mot avstyckningen, se aktbilaga SD1.

Blivande Harrijaur 1:5 är bebyggd med bostadshus, ekonomibyggnad och övriga komplementbyggnader. Fastigheten är även bebyggd med båthus nere vid stranden. Båthuset är enligt givna uppgifter uppförd sedan innan år 1975, då strandskyddsbestämmelserna trädde i kraft.

Utfartsrättighet fram till allmän väg löses för blivande Harrijaur 1:5 genom fördelning av andelstal i den angränsande gemensamma vägen Juggijaur ga:1 från Harrijaur 1:1. Andelstalet har fördelats efter de fördelningsgrunder som nämns i anläggningsbeslutet från år 1989 i akt 25-F1989-610 (tonkilometer).

Avlopp finns sedan tidigare inom blivande Harrijaur 1:5, vatten finns idag inte. Blivande Harrijaur 1:5 avstyckas enligt befintliga förhållanden avseende vatten- och avloppsfrågan.

För att säkra rätten till fiske bildas nytt fiskeservitut inom Harrijaur 1:1s vattenområde i sjön Hárrejávrré. Fastigheten Harrijaur 1:1 visar sig efter utredning äga enskilt vattenområde med tillhörande fiskerätt i sjön, vilket är en förutsättning till att fiskeservitutet kan bildas. Med fiskeservitutet följer rätten att fiska för husbehov med en restriktion om att fisket inte får bedrivas på ett sådant sätt som kan anses vara skadligt för fiskenäringen.

Avstyckningen är väsentligen utan betydelse för fordringshavare och rättsägare.

Fastighetsreglering

Genom fastighetsreglering från skogsbruksfastigheten Harrijaur 1:1 överförs ett markområde om 19,2 ha till skogsbruksfastigheten Slakka 1:7. Det överförda markområdet består huvudsakligen av skogsmark. Någon skadlig delning av skogsmarken bedöms inte uppstå i samband med fastighetsregleringen. Harrijaur 1:1 och Slakka 1:7 är efter förrättningen att fortsatt betrakta som bärkraftiga och fullständiga skogsbruksfastigheter.

Ägarna till Slakka 1:7 har genom köp förvärvat det genom fastighetsregleringen överförda markområdet av ägarna till Harrijaur 1:1, se köpeavtal, aktbilaga FÅ3. Eftersom köpet är fullbordat sker fastighetsregleringen i samma ägares hand, varför någon ersättning inte betalas inom ramen av förrättningen.

Utfartsrättighet fram till allmän väg löses för Slakka 1:7 genom fördelning av andelstal i den angränsande gemensamma vägen Juggijaur ga:1 från Harrijaur 1:1. Andelstalet har fördelats proportionerligt efter den markareal som genom fastighetsregleringen överförs till Slakka 1:7. Cirka 3,3 % av den totala arealen efter avstyckningen beräknas frångå Harrijaur 1:1 till Slakka 1:7. Efter avstyckningen har Harrijaur 1:1 1380 andelar kvar i Juggijaur ga:1. Efter beräkning fördelas 46 andelar från Harrijaur 1:1 till Slakka 1:7. ($0,033 \times 1380 = 45,54$, rundas av till 46 andelar)

Slakka 1:7 erhåller i samband med fastighetsregleringen skattetal i Harrijaur skifteslag proportionerligt efter den markareal som överförs från Harrijaur 1:1. Cirka 3,3 % av Harrijaur 1:1s skattetal överförs till Slakka 1:7, 7/800 mantal.

För att säkra rätten till fiske bildas nytt fiskeservitut inom Harrijaur 1:1s vattenområde i sjön Härrejävrre. Fastigheten Harrijaur 1:1 visar sig efter utredning äga enskilt vattenområde med tillhörande fiskerätt i sjön, vilket är en förutsättning till att fiskeservitutet kan bildas. Med fiskeservitutet följer rätten att fiska för husbehov med en restriktion om att fisket inte får bedrivas på ett sådant sätt som kan anses vara skadligt för fiskenäringen.

Fastighetsregleringen berör strandskyddsområde. Någon ändrad markanvändning sker inte i samband med fastighetsregleringen. Syftet med strandskyddsbestämmelserna motverkas inte. Samråd har skett i samband med förfrågan om avstyckningsåtgärden av princip, Jokkmokks kommun har ingenting att erinra mot fastighetsregleringen, se aktbilaga SD1.

Fastighetsregleringen är väsentligen utan betydelse för fordringshavare och rättsägare.

Fastighets-
bildningsbeslut

Fastighetsbildning ska ske enligt förrättningskarta och beskrivning, se aktbilagor KA1 och BE1.

Nybildad fastighet ska inte belastas av oinskriven fordran med förmånsrätt i styckningsfastigheten.

Fördelning av andel i gemensamhetsanläggning ska ske enligt beskrivning, se aktbilaga BE1.

Nybildning och av servitut ska ske enligt beskrivning, aktbilaga BE1.

Beslut fördelning av
förrättningskostnad

Förrättningskostnaden ska betalas av ägarna till Slakka 1:7, Barbro Rim och Bo Rim med hälften vardera enligt ägarandel.

Tillträdesbeslut

Tillträde vad avser fastighetsregleringen ska ske när fastighetsbildningsbeslutet har vunnit laga kraft.

Ersättningsbeslut

Någon ersättning ska inte betalas inom ramen av förrättningen.

Aktmottagare Sture Engfors.

Avslutningsbeslut Förrättningen avslutas.

Överklagande Den som är missnöjd med Lantmäterimyndighetens beslut eller åtgärder kan överklaga dessa genom att lämna eller skicka en skrivelse till:

Lantmäteriet
Fastighetsbildning
801 82 Gävle

Mark- och miljödomstolen behandlar sedan överklagandet.

Skrivelsen måste ha kommit in till Lantmäterimyndigheten inom fyra veckor från avslutningsdagen, d.v.s. **senast den 6 november 2019**. Kommer skrivelsen in för sent kan överklagandet inte behandlas.

Ange att ni överklagar och vilket beslut eller vilken åtgärd ni överklagar. Anteckna förrättningens ärendenummer BD18969 och redogör för vad ni anser ska ändras och varför.

Denna handling har undertecknats elektroniskt av

Jessica Wallerström

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.